

מסמך רקע לתהליך שיתוף ציבור רחב:
אירוע שולחנות עגולים 10.9.14 | אתר התייעצות וירטואלי 11-17.9.14

נושא: חברה, קהילה ורווחה

תתי נושאים: קהילתיות וקהילות בעיר | מנהיגות שכונתית | טיפול באוכלוסיות מוחלשות וייחודיות | פלורליזם | יוקר המחיה | ניצול מיטבי של מוסדות קהילתיים עירוניים | יפו- קיום רב תרבותי | פיתוח בין-לאומי של העיר

א. היחידות העירוניות העוסקות, בין היתר, בנושאי חברה, קהילה ורווחה:

מינהל השירותים החברתיים:

מינהל השירותים החברתיים מאגד תחת קורת גג אחת את שירותי הרווחה, בריאות הציבור, קליטת עלייה והתמכרויות לתושבי העיר תל אביב יפו ומשמש כזרוע הביצועית של משרד הרווחה והשירותים החברתיים, של משרד הבריאות המשרד לקליטת עלייה ועיריית תל אביב-יפו.

השירות מסופק לפרט, למשפחה ולקהילה, מגיל לידה ועד 120, תוך התמקדות באוכלוסיות בעלות צרכים ייחודיים ואוכלוסיות במצבי סיכון וסכנה.

השירותים ניתנים בשיתוף ארגונים רבים ביניהם משרדי ממשלה, עמותות, ארגוני מתנדבים ועוד, במטרה לספק מענים חברתיים ובריאותיים ברמה גבוהה ובהיקף נרחב לפרט, למשפחה, לקבוצה ולקהילה.

הטיפול המקצועי הניתן במחלקות ניתן למשפחות, קשישים, בודדים, נכים וילדים ובני נוער, המתמודדים עם קשיים, משברים ומצבי חיים כרוניים ואקוטיים, על ידי טיפול, שיקום וחילוץ ממצבי סיכון וסכנה. לווין, תווך וסנגור מול גורמים וארגונים ציבוריים שונים. במקביל לפעילויות קהילתיות שונות המבוססות על המאפיינים הייחודיים לעיר תל אביב-יפו, בהיבט של השונות ברמה החברתית כלכלית ובהיבט של אוכלוסיות ייחודיות שונות. [להרחבה](#)

בשנת 2013: מספר בתי אב מטופלים: 24,402, מתוכם מספר בתי אב קשישים: 14,358, סה"כ נפשות מוכרות ברווחה: 46,865.

במהלך שנת 2013 קיבלו שירות בתחנות לבריאות המשפחה (טיפת חלב) 7200 תינוקות ו 30,700 פעוטות. במרפאת המתבגרים ניתן שרות ל - 250 מתבגרים בני 12-18.

העבודה הקהילתית מאפשרת לתושבים לרכוש ידע ומיומנויות שיסייעו להם להתארגן ולפעול במשותף לפתרון בעיותיהם, לגייס משאבים ולחולל תהליכי שינוי בסביבתם. תחום משאבי הקהילה במטה ובאגפי המינהל, פועל במשותף עם גורמים רבים על מנת לקדם אוכלוסיות ייחודיות בדגש על העצמת קהילות, פיתוח פעילים, סיוע לאוכלוסיות מוחלשות, מיצוי זכויות מול גורמים עירוניים וממשלתיים ופיתוח תוכניות רווחתיות לפרט, לקבוצה ולקהילה.

במסגרת פיתוח מתודה של שיתוף ציבור, קיומו מעל 20 קבוצות מיקוד במחלקות ויחידות המינהל לצורך למידה והכרה של צרכי הלקוחות המגוונים ופיתוח שירותים המתאימים לצרכים אלו. בנוסף, נערכו מפגשים עם תושבי העיר כחלק מתהליך התכנון והייזום של שירותים כגון הקמת מרכז רב שרותים לעיוורים וכבדי ראייה ופיתוח מרכזי סיוע ללקוחות במצבי עוני והדרה חברתית. [להרחבה](#)

בשנת 2013: מס' הפעילים הקהילתיים: 902, מס' המתנדבים: 4,918.

אגף רבעים ושכונות:

תפקידו של אגף רבעים ושכונות הינו להיות גורם מקשר בין המערכת העירונית לתושביה ולהביא להתאמה מרבית של השירותים העירוניים לצורכי התושבים.

העיר תל אביב יפו מחולקת לשבעה רבעים במטרה לשפר את השירותים העירוניים ולהתאימם לצרכי התושבים, תוך בניית תהליך לשיתוף התושבים ופיתוח מנהיגות מקומית.

בכל רובע פועלת מינהלת, הממוקמת באחת משכונות הרובע, שתפקידה לטפל בקידום איכות החיים של תושביו.

לשמוע להשמיע להשפיע

תפקידי האגף ומינהלות הרובע:

- להיות גורם מקשר בין המערכת העירונית לתושבי הרובע.
- ליזום, לפתח ולהוציא אל הפועל שירותים בקהילה בהתאם לצורכי התושבים.
- לבנות מערכת תמיכה קהילתית, לגייס מתנדבים ופעילים למען שיפור איכות החיים בקהילה.
- לפתח ערוצי תקשורת קהילתית.
- ליזום ולארגן אירועי תרבות ופעילויות בקהילה.
- לסייע בגיבוש מנהיגות מקומית-שכונתית שתהיה אחראית לניהול נושאים הקשורים לקהילה ושותפה בקביעת המדיניות ולנהל את תהליכי הבחירות בשכונות.

[להרחבה](#)

המשלמה ליפו:

המשלמה ליפו הוקמה במטרה לפעול לשיקומה ולפיתוחה של יפו בכל תחומי החיים. המשלמה מנהלת, יוזמת, מקדמת, מכינה ומיישמת תכניות לפיתוחה של יפו ומתאמת בין רשויות ממשלתיות, גורמים עירוניים, גורמים ציבוריים, גורמים עסקיים וגורמים קהילתיים ומאחדת את כל הכוחות הרלוונטיים למען קידום יפו. פעילות המשלמה מתנהלת סביב ארבעה צירי פעולה עיקריים: חינוך רווחה וקהילה, חידוש ושיקום תשתיות, פיתוח תרבותי, תיירותי ועסקי וסיוע בפתרונות דיור. [להרחבה](#)

אגף קהילה נוער וספורט:

מטרת אגף קהילה נוער וספורט היא לספק מגוון שירותים בתחומי חינוך, חברה, קהילה ופנאי, לתושבי העיר, וכן לקדם קהילות חדשות, לפתח אחריות חברתית ולשפר את איכות החיים בעיר. האגף מקדם ומטפח תרבות ארגונית המעודדת שותפויות, ליצירה והובלה של מרחבים קהילתיים, בכל טווח הגילאים וברוב שעות היממה. האגף מספק מגוון שירותים בתחומי חינוך, חברה, קהילה ופנאי, מקדם קהילות חדשות, מפתח אחריות חברתית ומשפר את איכות החיים בעיר. זאת באמצעות מגוון מוסדותיו: מרכזים קהילתיים, מועדוני נוער ותנועות נוער, קאונטרי קלאבים קהילתיים, מוסדות ספורט ומוסדות תרבות ייחודיים. [להרחבה](#)

מערכת המרכזים הקהילתיים מהווה ארגון מוביל בקהילה בתחומי חברה, חינוך, תרבות ופנאי. המערכת פועלת בכל המרחבים הקהילתיים בעיר, ומושגת על ערכי יסוד של: איכות חיים וסביבה, סובלנות וקבלת השונה, פיתוח כישורי-חיים, שותפויות, והפעלת תרבות פנאי איכותית לכלל הגילאים. [להרחבה](#)

תאגיד עיר עולם ותיירות:

עיר עולם ותיירות, היא תאגיד עירוני אשר אמון על הובלת המהלך למצב את תל-אביב-יפו בתור עיר גלובלית המשמשת מרכז עסקים גלובלי מוביל המתמחה בחדשנות. זאת באמצעות התמקדות בשלושה תחומים מרכזיים; פיתוח כלכלי גלובלי, תיירות ותקשורת גלובלית

מטרת המהלך- להביא לשיפור איכות החיים של התושבים באמצעות משיכת משאבים והשקעות ממקורות בין-לאומיים ומשיתוף פעולה עם גופים לאומיים, פרטיים ועירוניים. האסטרטגיה של המהלך מבוססת על זיהוי ה-'DNA'-הייחודי של תל-אביב-יפו וחיזוק עוצמות העיר תוך יצירת רשת של קשרים עם ערים מרכזיות בעולם. [להרחבה](#)

ב. מהנעשה בחמש השנים האחרונות:

אמנות במרכזים הקהילתיים - במרכזים הקהילתיים ברחבי העיר מתקיימת, בשנים האחרונות, פעילות אמנותית ענפה הכוללת גלריות הפועלות בתוך המרכזים הקהילתיים עצמם, ופרויקטים אמנותיים קהילתיים כגון "קיר אמן". [להרחבה](#)

לשמוע להשמיע להשפיע

המרכז הגאה - המרכז הגאה הממוקם בגן מאיר, הוקם בשנת המאה להיווסדה של תל-אביב. במרכז, הפתוח גם לקהל שאינו מקרב הקהילה הגאה, מתקיימת פעילות תרבותית וחברתית מגוונת לנוער ולמבוגרים (ערבי תרבות, מפגשים חברתיים, סדנאות יצירה ואמנות, חוגי מחול ויוגה). [להרחבה](#)

מזא"ה 9 - בית הצעירים של עיריית תל-אביב-יפו, הוקם בשנת 2011. לצעירים בעיר, בגילאי 18-35, אתגרים שונים, ובמזא"ה 9 מתמקדים בשלושה מרכזיים: להשפיע בעיר, לגור בעיר ולפתח קריירה בעיר. כמו כן, כיוון שאחד הדברים שחסר בתל-אביב-יפו הוא מקום, במזא"ה 9 מחכים חללים ריקים שמעניקים לתושבים הזדמנות ללמוד, לעשות, ליזום ולהתארגן. [להרחבה](#)

גינות קהילתיות - הקמת גינות קהילתיות ברחבי העיר: גינה קהילתית היא שותפות של קבוצת אנשים, הרואים עצמם מחויבים לאימוץ ולטיפוח שטח פתוח נבחר בעיר. הגינה הקהילתית מזמנת קשרי גומלין בין תושבים ומצמיחה פעילות קהילתית סביב מטרה משותפת. [להרחבה](#)

בתחום הנכויות -

- הקמת מסגרות יום חדשות לעיוורים, לנכים קשים ולאנשים שעברו אירוע מוחי.
- הקמת מרכז תעסוקה חדש עבור תושבים עם מוגבלויות שונות.
- פיתוח תוכנית לשירותי תעסוקה לאוכלוסיות של תושבים בעלי מוגבלויות והכנת תלמידים בגילאי 16-21 לעולם התעסוקה, שירות לאומי/צבאי.
- פתיחת מועדוניות לילדים בחינוך מיוחד וילדים עיוורים
- הקמת הוסטל ל 25 תושבים מוגבלים שכלית בגיל זקנה ולאויטיסטים.
- נתינת פטור מעמידה בתורים להורים לילדים בעלי לקויות "בלתי נראות" (שאינן פיזיות), ביניהן אוטיזם, פיגור ונכי נפש. [להרחבה](#)

בתחום ההתמכרויות -

- פיתוח תוכניות תעסוקת מכורים- ייעוץ, הכוונה לאבחונים מקצועיים, מקומות עבודה והכשרות מקצועיות.
- פיתוח תוכנית הסברה, מניעה וטיפול בקרב אוכלוסיות משתמשות ולכלל הציבור, באזור צפון ומרכז העיר.
- איתור משתמשים בסמים והפנייתם למרכזי גמילה- עבודת יישוג (outreach) אינטנסיבית בזירות השימוש השונות, בדגש על התחנה המרכזית, לאיתור משתמשים בסמים והפנייתם לאישפוזית.

[להרחבה](#)

בתחום דרי הרחוב-

- הקמת גגון נשים ראשון וייחודי בארץ .
- הקמת דירות מעבר לדרי רחוב לצורך שיקום והכנה לחיים עצמאיים.
- הפעלת ניידת לסיור יומי ולילי ברחבי העיר לצורך איתור דרי רחוב במצבי חיים מסכנים וחילוצם מהרחוב לטובת הליך טיפולי משקם.

[להרחבה](#)

בתחום הזקנה-

- הקמה ופיתוח מערך שירותים בקהילה לגיל המבוגר.
- הקמה, הרחבה והעמקת הטיפול בניצולי שואה.
- העמקה והרחבה של תוכניות ומיזמים למען זקנים נפגעי התעמרות, ניצול והזנחה בתוך המשפחה.
- העשרה של תוכניות פנאי לכלל האוכלוסיה המבוגרת.

לשמוע להשמיע להשפיע

- תכנון ויזום הקמה של מערך שירותים לאוכלוסיית זקנים בירידה תפקודית פיזית וקוגניטיבית.

[להרחבה](#)

בתחום התעסוקה –

- הרחבת מספר התושבים המועסקים בעיר על ידי פיתוח תוכניות תעסוקה שונות, המבוססות על מתן כלים לפיתוח עצמי ובניית אופק תעסוקתי.
- "סטרייב" בשכונות – תוכנית תעסוקה המתבססת על שימוש במשאבי הקהילה, למען תושבי שכונות מזרח ודרום העיר, ומנגישה את תהליך הלמידה לתושב במקום מגוריו.
- תוכנית "הישגים" - פועלת בשכונות במזרח ודרום העיר ומציעה תוכניות אימוניות ארוכות טווח, לצעירים בעלי השכלה תיכונית בסיסית ולצעירים מוחלשים. [להרחבה](#)
- תוכניות אשת חיל – תוכנית אשת חיל מיועדת לנשים (אמהות לילדים) מהחברה הערבית, נשים יוצאות אתיופיה, קווקז ובוכרה ונשים ישראליות ותיקות, במטרה לספק להן את הכלים הנדרשים לשילובן המוצלח בעולם העבודה.

מסיל"ה (מרכז סיוע לקהילה הזרה)-

- מרכז סיוע לעובדים זרים, פליטים ומבקשי מקלט המעניק שירות לכלל הקהילה הזרה בנושאים חברתיים:
- פיתוח עבודת הדרכה בגנים של הקהילה הזרה.
- הקמת מרכז יום לקרבנות סחר ועבדות – ב 2013 הוקם מרכז יום לקרבנות סחר ועבדות במימון משרד הרווחה ובמטרה להעניק סיוע רגשי וכלים להתמודדות עצמאית, לקהילת הקרבנות.
- פיתוח תוכניות הדרכה קבוצתיות וקהילתיות להדרכה הורית.

[להרחבה](#)

בתחום העבודה הקהילתית -

- חיזוק אישי קבוצתי וקהילתי במצבי חירום – הפעלת עובדים, מתנדבים ופעילים למען הקהילה, בהתאם למתודה מקצועית – "חוסן בקהילה".
- פיתוח עבודה מקצועית עם נשים בקהילה באמצעות הקמת קבוצות נשים ייחודיות במגזרים שונים בקהילה.
- מתן מידע וכלים להשתלבות ראשונית, למהגרי עבודה, פליטים ומבקשי מקלט.
- יום המעשים הטובים בקהילה – יום התנדבות מרוכז הכולל כ-150 הפעלות התנדבותיות.
- שיתוף ציבור באמצעות קבוצות מיקוד ללקוחות המינהל – שימוש במתודה של שיתוף ציבור, באמצעות קיום קבוצות מיקוד של לקוחות מחלקות ויחידות המינהל.
- יזום ותכנון ההקמה של שלושה מרכזים למיצוי זכויות, בהם יסופק מידע פרונטלי ודיגיטלי אודות זכויות חברתיות שונות.
- הפעלת קבוצות הכשרה למתנדבים חדשים, בהן ניתנים כלים לפיתוח מיומנויות התנדבות.
- העמקת והרחבת פעולות ייחודיות התנדבותיות של עובדי העיריה למען תושבי העיר.
- הקמת משחקה קהילתית ביפו. [להרחבה](#)

בתחום קליטת העלייה-

- פיתוח תוכניות ייחודיות לעולי אתיופיה – תעסוקה, הדרכה הורית וסיוע לקשישים.
- קידום תוכניות לעולים חדשים מארצות המערב – קליטת עובדים ייחודים אשר יסייעו להשתלבותם החברתית/כלכלית של עולים אלו.

לשמוע להשמיע להשפיע

בתחום ילד, נוער ומשפחה-

- הרחבה של פריסת מסגרות בקהילה לטיפול והעצמה של נערות במצוקה.
- פיתוח מענים של דירות המשך ותכניות תעסוקה לצעירים וצעירות בגילאי 18-27, בתוכם אוכלוסיות מיוחדות כגון טראנס'נדרים.
- פיתוח תוכניות בקהילה לילדים ובני נוער למניעת הוצאה לסידור חוץ ביתי.
- הרחבת מערך מעונות היום והמשפחתונים לילדים מגילאי לידה עד 3.

ג. אתגרים לשנים הבאות:

- המשך העדפה מתקנת ביפו - בדגש על פיתוח תהליכים משמעותיים בנושאי החינוך, הקהילה, החברה והרווחה.
  - יצירת מגוון מענים לנוער, בדגש על שכונות הדרום – דרום מזרח ויפו.
  - פיתוח שירותים ייחודיים ומגוון מענים לאוכלוסיית הבוגרים הצעירים (גילאי 18 עד 34).
  - המשך הנגשת המרחב הציבורי ומוסדות הציבור העירוניים לאנשים עם מוגבלות.
  - מתן שירותי רווחה ובריאות בדגש על אוכלוסיות עם מאפיינים ייחודיים, במצבי סכנה וסיכון, בשגרה ובחירום.
  - פיתוח מנהיגות קהילתית והתנדבות.
  - ניהול במרחב הקהילתי כמתווה דרך לחיי קהילה שכונתיים תוססים ופעילים.
  - חיזוק המרכז הקהילתי כמוקד משיכה ופעילות בשכונה וברובע.
  - חיזוק ושדרוג אזור התחנה המרכזית ושכונת התקווה.
  - קידום תל-אביב-יפו כעיר מובילה ובינלאומית בנושא מגדר ומעמד האשה.
  - המשך קידום תל אביב-יפו כעיר גלובלית, המשמשת מרכז עסקים גלובלי מוביל המתמחה בחדשנות.
- [להרחבה](#)
- הקמת שלושה מרכזי מיצוי זכויות בעיר אשר יקנו מידע פרונטלי ודיגיטלי ללקוחות מחלקות הרווחה, בשיתוף של עובדים סוציאליים, ארגונים ציבוריים, עמותות ומתנדבים.

[להרחבה](#)

